

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve!	
Egész évre	18 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háskor hozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétis és
kannap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczka-utca 2.

Asszerkesztőség kizáratos visszadására
vagy megörösisére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, november 6.

A sztrájkok elfajulása.

(K. Ö.) Egy évtized kellett hozzá és nyakig benne vagyunk a szocializmusban, mely immár létérdekeiben fenyegeti a termelést.

1894-ben 6110 munkás sztrájkolt. Az összes sztrájkok 34 hétig tartottak 1897-ben 25,020 munkás sztrájkolt és az összes sztrájkok 38 hétig tartottak. 1904-ben már 80 sztrájk volt. Részt vett bennök 27,934 munkás és a munkaszünet 1817 napra terjedt ki. 1905-ben pedig volt 346 általános jellegű sztrájk, 36 kizárás és 344 üzemi zárlat. Részt vett bennök 58,512 munkás.

Mi ez, ha nem a munkások osztályharca a társadalom ellen, a meglévő rend ellen. Ez ellen pedig védekezniük kell. Annál is inkább, mert látjuk, hogy a munkásosztályok a sztrájkok révén kicsikart béremelések dacára sem anyagiilag, még kevésbé erkölcsileg nem fejlődnek.

Ezek a béremelések pedig tetemes terhet rónak a társadalomra. A béremelések az egyes iparágak szerint 30, 40, 50, sőt 100 %-kal nagyobb anyagi terhet rónak a fogyasztóra. Hogy egy példát mondjunk, 1896-ban egy kőmivesnek napi munkabére volt 2:40—3:00 korona.

1901-ben 2:80—4:00 korona és 1906-ban 5—7 korona.

És emellett hogyan dolgoznak. Rátértek az u. n. ca' canny-rendszerre, az amerikai bojkottra, mely abban áll, hogy mikor egy kőmivesnek naponta 450 téglát kellene lerakni, lerak 45-öt. Ezt látva sztrájkjogot, a munka jogát, a munka szabadságát és az összes ide tartozó műkifejezéseket merő fikcióknak kell tartanunk. Mert amit itt látunk, az nem egyéb mint durva erőszak, anarkia.

Nem csodáljuk, hogy mind azok, kiket a sztrájkok érintenek, segítségért rimázkodnak a kormányhoz. A villamos-sztrájk megszólaltatta a kormányt is, mely azt a kijelentést tette, hogy a sztrájkot rövid idő alatt a ház elé terjesztik.

Más a sztrájk mint védelmi eszköz és más mint megfélemlítési eszköz. A sztrájkjogot elismerjük, tiltakozunk azonban a sztrájknak oly alkalmazása ellen, mely megrendíti egész gazdasági szervezetünket. És bár a munka szabadságának hívei vagyunk, követelnünk kell azoknak a korlátoknak törvényhozási biztosítását, melyek a helyesen értelmezett munka szabadságának útját nem állják. Tehát kell a sztrájkot, amint a sztrájkok elfajulása ellen irányuló intézkedések kellenek azokban az államokban, melyek fejlett iparral bírnak.

Sajnos, nekünk sohasem volt érzékünk azon dolgok iránt, melyek segítségével a meglévő kereteken belül is a

fisztességes munka védelmére kelhettünk volna. Ellenkező esetben nem egy izben akaszthattuk volna meg a garázda népesség terrorizmusát, ha reájuk huztuk volna az ipartörvény 162—164 §-ait. Nagyon szép dolog a humanizmus, de akkor a közéletben minden tényező legyen ennek hirdetője és követője.

Magából folyik, hogy addig, míg sztrájkotörvényünk nincs, az ipartörvény idevonatkozó szakaszait a legszigorúbban hajtsuk végre.

A védekezés egy másik módja az, amit az országos iparegyesület ajánl. Az t. i. hogy a tömeges munkabeszüntetések pnsztitái csökkentésére a sztrájk és munkakizárás szerződésileg visszamajor-nak ismertessenek el. All ez az állami és hatóságok szállításokra nézve is biztosítandó.

Minden törvénynél azonban többet ér a munkások keresztény és nemzeti irányban való szervezése.

Ugyan miért is állják ennek útját?

A delegációk tanácskozásai. Most már egészen bizonyos, hogy az őszi delegációs ülés november hó 25-én veszi kezdetét. A delegáció ugyanazon formások közt kezd meg tanácskozásait, aminők eddig divtak. Eszerint a delegáció ülés szakát a király a budai kir. várak tróntermében tróntermében trónbeszéddel nyitja meg. A delegáció miatt a képviselőház november hó 23-tól kezdve egész a delegációs tanácskozások befejeztéig nem tart ülést. Minthogy a delegáció már rövid

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Bohémek közt.

Irta: Guy de Maupassant.

Monsieur Saval, közjegyző Vernonban, szenvedélyes zenebarát volt. Még fiatal volt, de már kopaszodni kezdett. — Mindig gondosan borotválva járt, egy kissé köpcös volt, állásának megfelelőleg, és a régi divatu okuláré helyett orrszipotót viselt. E mellett élénk, udvarias és vidám és Vernonban általában művészek tartották. Tudott zongorázni és hegedülni és zeneestélyeket adott, melyeken az új operák felett vitakoztak.

Sőt egy kis hangozkája is volt. Csak akkora, mint egy »cérnaszál», még pedig egy vékony cérnaszál, de annyi izléssel tudta használni, hogy valahányszor énekelt, az utolsó ária elsőhajtása után lelkes óvációban részesült. A Bravó! Nagyszerű! Igazán nagyszerű! Egyetlen! Gyönyörű! telkiáltásoknak nem akart vége szakadni.

Egy párizsi zenemű-cégnek volt előfizetője, amelytől az új zeneműveket rendszeren megkapta. Időről időre a vernoni előkelő társaságnak ilyen meghívókat szokott küldeni:

»Uraságod tisztelettel meghivatik, a »Sais» operának hétfőn este Saval közjegyző urnál Vernonban leendő első előadására.

Ezekon a műkedvelő előadásokon néhány jóhangu tiszt működött közre, kikhez a város

hölgyei is szívesen csatlakoztak. A közjegyző pedig a karmester szerepét töltötte be, még pedig oly ügyesen, hogy a 190. gyalogezred karmestere egyszer az Európa kávéházban így nyilatkozott róla:

— Saval ur igazi mester! Kár, hogy nem a művészetet választotta hivatásának.

Ha valamelyik szalonban a nevét említették, bizonyosan akadt valaki, aki így szólt:

— Ez már nem dilettáns, ez művész, igazi művész.

És ilyenkor ketten vagy hárman mindig mély meggyőződéssel ismételték:

— Igen, igazi művész!

És az igazi szót nagyon hangsúlyozták.

Valahányszor Párizsban valamely előkelő színházban új operát adtak, Saval ur a premiérezhez felutazott.

Ezen szokásnak megfelelőleg, mult évben a »VIII. Henrik» premiéraját akarta megnézni. Feült tehát a gyorsvonatra, mely 4 óra 30 perckor érkezik meg Párizsba és úgy számított, hogy az utolsó vonattal, 12 óra 35 perckor, ismét visszautazik, hogy ne kelljen az éjet Párizsban töltenie. Fekete kabátot, fehér nyakkendőt vett fel és felöltőjébe beburkolózva utnak indult.

Mihelyt Párizsba érkezett és a rue d'Amsterdam-ra kilépett, könnyű és vidám hangulat vett rajta erőt és így szólt magához: Valóban, a párizsi levegő mégis valami egészen különös. Az embernek a fejébe száll, felfrissíti és megrészegeti, úgy, hogy az embernek kedve kerekedik ugrálni és még más egyebet is tenni.

Alig hogy az ember itt kiszáll, úgy érzi magát, mintha egy üveg pezsgőbort ivott volna. Milyen is lenne az élet ebben a városban, a sok művész között? Boidogok a kiválasztottak, a nagyok, akik ebben a városban dicsőségben élnek. Milyen kiváló életet élnek ezek!

És terveket szőtt... Mennyire szeretett volna ezen híres emberek közül valakit megismerni, hogy aztán beszélhetne róla Vernonban és hébe-korba eltölthetne vele egy estét Párizsban!

Egy eszméje támadt. Sokszor hallotta emlegetni a külső boulevardok kis kávéházait, a melyekben ismét festők és írók, sőt zeneszerzők is megfordulnak és elhatározta, hogy ezek egyikét felkeresi. Tehát lassu lépésben elindult a Montmartre felé.

Még két órányi ideje volt és ez alatt egy kicsit körül akart nézni. Végigsétált a csap-székek mellett, melyeket a legrosszabb bohémek szoktak látogatni, itt is, ott is bekukkantott, vizsgálta az arcokat, hogy a művészt fedezze és végre belépett a »Vörös patkány»-ba, mely cégér felette vonzotta.

Őt vagy hat asszonyszemély ült márványasztalok mellett, lassan beszélgettek szívügyeiről, a vizályról Lucie és Hortense között. Valamennyi érettebb koru volt, tulkövér vagy tulsovány, táradt és elvirult arckifejezéssel. Az embernek az a benyomása táradt, hogy kopaszok; emellett sört ittak mint a térfiak.

Saval ur tőlük lehetőleg távol foglalt helyet és várt, mert az abszint órája közeledett.

idő van hátra, az 1907. évi költségvetés már csak a delegáció után kerül a képviselőház elé.

Justh Gyula Ottó kir. herceg temetésén. Budapestről jelentik: Justh tegnap kijelentette, hogy nem megy el Ottó kir. herceg temetésére, mert a főudvarmesteri hivatala titkos tanácsosok mögött jelölte ki helyét a temetés szertartásán. Justh azonban megmáskosította elhatározását, ma reggel nyolc órakor mégis elment Bécsbe, részt vesz a délután négy órára kitűzött temetésen. Ujabb elhatározásának ez a magyarázata:

Justh még tegnap megmondta a miniszterelnöknek, hogy csak akkor vehet részt a temetésen, ha neki ott közjogi állásának megfelelő, a törvényhozás elnökét megillető helyet jelöl ki a főudvarmesteri hivatal. A miniszterelnök még tegnap délután táviratozott Zichy Aladár gróf miniszternek, intézkedjék, hogy Justh közjogi méltóságát megillető helyet kapjon a temetésen. Zichy örömmel járt közbe a főudvarmesteri hivatalnál, de még nem történt döntés a dologban, mikor az esti vonattal Bécsbe érkezett Wekerle a kormány több tagjával.

Ekkor a miniszterelnök is a főudvarmesteri hivatalhoz fordult s most már hamarosan megállapodott a főudvarmesteri hivatal abban, hogy Justh Gyulának, mint a magyar képviselőház elnökének, a magyar kormány tagjával egy sorban a ravatal mellett jelöljenek ki helyet. Erről a miniszterelnök még az éjjel táviratilag értesítette Justhot. Így történt, hogy az elnök ma elutazott a temetésre.

Politikai körökben kedvező hatást tett ez ügynek címán való elintézése. A bécsi tudósító értesülése szerint azt az etiket konfliktust, melyet a magyar képviselőház elnökén a temetésen való részvétele dolgában felidéztek, úgy intézték el, hogy Justh az osztrák képviselőház elnöke mellett fog állani, jóllehet utóbbi valóságos belső titkos tanácsos.

A félhivatalos Magyar Távirati Iroda a következő kommunikét bocsátja közre:

Egyes lapoknak amaz etikette konfliktusról szóló hírével szemben, amely állítólag a magyar képviselőház elnökének a mai temetési szertartáson való elhelyezése dolgában merült volna fel, illetékes helyről jelentik a Magyar Távirati Irodának, hogy ezek a híresztelések merőben tévesek és teljesen alaptalanok. Justh Gyula a képviselőház elnöke ma délután Bécsbe érkezett és részt vett a temetési szertartáson. Ez a körülmény már magában véve is elegendő a felmerült híresztelések megcáfolására.

Bolfras megy. Egyes bécsi lapok megtették Bolfras altábornagynak azt a szolgálatot, hogy megcáfolták a távozásáról szóló hírt. Ezzel szemben határozottsággal állíthatjuk, hogy Bolfras tábornok megváltik állásától. Az is majdnem bizonyos, hogy Kolozsváry tábornok lesz utódja.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Holnap, csütörtökön tartja Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága november hav közgyűlését.

A tárgysorozatba 40 ügydarabot vettek fel elintézésre, s ezek között itt-ott kerül érdekesebb is.

Mindjárt a közgyűlés elején, a polgármester jelentése után a megüresedett irodatiszti és irnoki állások betöltése következik, előreláthatólag élénk választási küzdelemmel.

Nem csekély jelentőségű, hogy kik kerülnek be továbbá a közigazgatási bizottságba és az igazoló választmányba, mivel most a tagok egy részének megbízatása lejár.

Egész sereg átirat kerül a törvényhatóság elé a közgyűlésen a társörvényhatóságoktól, közöttük nem egy olyan, amely általános érdekű, de a legtöbb természetesen politikai természetű.

A tárgysorozat különben a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1906. évi november hó 8-ik esetleg következő napján mindenkor d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésen a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.

2. Az üresedésben levő I-ső osztályu irodatiszti, esetleg ezen választás folytán megüresedendő II. oszt. irodatiszti, irnoki állás választás utján betöltése.

3. A közigazgatási bizottságból f. év végével kilépő tagok és az igazoló választmány tagjainak választására vonatkozó előterjesztése.

4. Borsodvármegye közönségének meghívása Szemere Bertalan emlékszóbrának teleplezési ünnepélyére.

5. Hevesvármegye közönségének a korcsmázás és alkoholizmus meggátlása.

6. Nyitra vármegye közönségének a buza árak kedvezőbbé tétele.

7. Vas vármegye közönségének alkalmas sztrájk törvény alkotása.

8. Sáros vármegye közönségének a nemzeti igazgatások megfélemezése.

9. Kolozsmegye közönsége a hus drágaság megakadályozása céljából az egy éves borjúk vágatásának eltiltása.

10. Jásznagykunszolnok vármegye közönsége a tényleges szolgálati időt kitöltött katonák kártalanítása tárgyában hozott határozatát pártolás végett megküldi.

11. A tanács előterjesztése a nagyvárad vasut r. t. által a Szent László-tér—Rhédey kerti vonalnak a hadapród iskolától a Rhédey kerti szakaszon a téli tartamra a motorkocsi közlekedés beszüntetése tárgyában beadott kérvényre.

12. A tanács előterjesztése dr Radó Ignác és Pollák Pál által a Teleky- és Beóhy Odontcák között kért utca nyitás tárgyában.

13. Ugyanannak javaslata a Szent László-téri bérkocsi megállóhelyek aszfalt burkolatának megújítása továbbá a Kert-utca és Fő-utcan szükséges aszfalt gyalogjáró készítése ügyében.

14. A tanács előterjesztése a városi szék- és iskolák fűtéséhez szükséges tüzfű beszerzésénél felmerült póthitel engedélyezése iránt.

15. A tanács előterjesztése a községi elemi

Nemsokára egy magas fiatalember telepedett le melléje, kit a vendéglősné Monsieur Romantinnek szólított. A közjegyző alig tudta fékezni felindulását. Vajjon ez-e az a Romantin, aki az utolsó kiállításakor aranyérmét kapott?

A fiatalember a pincért szólította:

— Hozd ide nekem gyorsan az ebédemet, azután felviszel az új műterembe, a Boulevard de Clichy 15. sz. alá, harminc üveg sört és a sonkát, amelyet ma reggel rendeltem meg. Ma lesz az új műterem ünnepélyes felavatása.

Saval ur is azonnal megrendelte az ebédjét, azután levetette felöltőjét és látni engedte Ferenc József kabátját és fehér nyakkendőjét.

Szomszédja nem látszott őt észrevenni. Ujságot vett elő és olvasott. Savul ur oldalról figyelt rá és égett a vágytól, hogy vele beszélnessen.

Két más fiatalember érkezett. Sötétbarna bársonykabátot és hegyesen, à la Henri III. vágott szakált viseltek. Romantinnal szemközt ültek le.

Az egyik így szólt:

— Tehát ma este?

Romantin kezét fogott vele.

— Ugy bizony, öreg cimborá, ott lesz az egész társaság. Bolond egy ünnep lesz, annyit mondhatok. És hölgyek is! No, hisz majd meglátod. Az összes színésznők ott lesznek, azaz természetesen csak azok, akik ma este nincsenek máshol elfoglalva.

A vendéglős is hozzájuk lépett és megszólította Romantint:

— Ön bizonyosan sokszor ünnepel?

A festő nevetett.

— No igen, minden hurcolkodási negyedkor, minden három hónapban.

Saval ur képtelen volt magát tovább viszatartani és bizonytalan hangon kérde:

— Bocsánatot kérek, ha zavarom önt, uram, de az imént a nevét hallottam említeni és nagyon szeretném tudni, hogy ön-e az a Romantin, akinek kiállított képét az utolsó kiállításon megcsodálni szerencsém volt?

— En vagyok az természetben, — felelé a művész.

Erre a közjegyző egy ügyes bókot mondott, mely olvasottságát kedvező világításban tüntette fel.

A festő is udvariasan válaszolt és így megindult a társalgás.

Romantin újra az új műterembe való bevonulásról kezdett beszélni. Es élénk színekkel ecsetelte, hogy mily nagyszerű lesz az ünnepély.

Saval ur megkérdezte, hogy kik hivatalosak az ünnepélyre és hozzátette:

— Egy laikus embernek igazán rendkívül kedvező alkalom lenne, hogy egyszer oly híres férfiú társaságában, mint ön, annyi hírességgel is perkedjek meg.

— Ha tetszik, velünk tarthat, — szólta Romantin.

Saval ur a meghívást lelkesedéssel fogadta el és gondolta: »VIII. Henriket később is meghallgathatom még valamikor.«

Eközben ebédjükkel elkészültek. A közjegyző, revancheképen a meghívását, mind a

kettőjükért fizetett, sőt a két bársonykabátosért is fizetett; azután festőjével eltávozott.

Egy nagy, nem magas ház előtt álltak meg, melynek első emelete olyan volt, mint egy végtelen melegágy. A boulevard felé hat műterem volt egymás mellett.

Romantin a lépcsőn előre ment, kinyitott egy ajtót, meggyújtott egy gyújtót és azután egy gyertyát.

Egy aránytalan nagy helyiségben voltak melynek összes butorzata három székéből, két állványból és néhány a földön szanaszét heverő vázlatból állott. Saval ur egy kissé megdöbbenve és eleinte mozdulatlanul állt meg az ajtóban.

— Hát itt volnánk, de még sok a tenni-való, — jegyzi meg a festő.

Azután szemével az üres tér magasságát, mely a sötétbe veszett, felbecsülte és így nyilatkozott:

— A műterem egy jó részét el kellett volna választani.

Ujra és a legnagyobb figyelemmel nézett körül a teremben és így szólt:

— Van nekem egy maitresse, aki nagyon jól eligazította volna ezt a dolgot. Hiába, portiére-kárpitozásoknál a nők nélkülözhetetlenek. Azonban ma vidékre küldtem, hogy erre az estére megszabaduljak tőle. Jó leány, de néha terhére van az embernek. Ha tudná, hogy ma este társaság van nálam, kikaparná a szememet.

Saval ur még mindig nem mozdult: az egészről nem értett semmit.

iskolánál osztályok szétválasztása folytán szükség helyiségek bére vétele tárgyában.

16. A tanács előterjesztése Szegedy József köztér vételi ügyében.

17. A tanács előterjesztése a káptalani telkek mögött a vasúti pályaudvarral szemben utca szabályozásból folyólag szükséges közterület átbozsátása ügyében.

18—21. Köztér vételi ügyek.

22. A tanács előterjesztése Nagy Sándor és neje nagyvárad lakosok utcavonal megállapítása iránti kérvénye tárgyában.

23. A tanács javaslata Ámánt Bólyával kötött csereszerződés felbontása iránt.

24. Ugyanaz Szeben János és Pál Gyulával kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

25. Ugyanaz Klein Sámuellel a Gilányi-utca régi vámbház bérletére kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

26. A tanács előterjesztése az esküdtképes egyének alaprajstroma elleni felszólamlások elbírálására bizalmi férfiak kiküldése tárgyában.

27. A tanács előterjesztése a szegényügy rendezése tárgyában Kiss Dávid biz. tag által beadott indítványra.

28. A polgármester a villamosmünel alkalmazottak szolgálati szerződését beterjeszti.

29. A tanács előterjesztése Vántus Károly felebbezési tárgyában.

30. A tanács özv. Urbanovszky Lajosné halotti negyed kiutalás iránti kérvényét beterjeszti.

31.—35. Fizetési előleg iránti kérvények.

36. Lukács Ödön tanácsnok 6 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérelme.

37. Poyvár Jenő számtiszt 4 heti szabadságidő iránti kérelme.

38.—40. fegyelmi ügyek.

Ezzel a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1906. évi november hó 3-án.

Bordé Ferenc,
főjegyző,

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy egy hátralékban levő, valamint a jelen negyedikre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Most a művész hozzálépett és így szólt:

— Ha már meghívtam önt, lesz szives egy kicsit segíteni.

Amire a közjegyző természetesen azt felelte:

— Rendelkezzék velem tetszése szerint, mindenben szolgáltra állok.

Romantin levette kabátját.

— Hát a dologra, polgártárs! Mindenekelőtt tisztogatnunk kell.

Egy állvány mögé ment, amelyen egy macskát ábrázoló kép állott és onnan egy régi seprével tért vissza.

— Söpörjön addig, míg én a világitást elrendezem.

Monsieur Savel fogta a seprőt, jól megnézte és azután ügyetlenül dörzsölt vele ide-oda a padló, minek következtében sűrű porfelhő szállt fel.

Romantin dühösen rohant feléje:

— Hát söpörni sem tud? Teremtettél! Ide nézzen!

Romantin kellő szakavatottsággal söpörte a padlón vastag porát, azután visszaadta a seprőt a közjegyzőnek hogy folytassa ezt a munkát.

Öt perc múlva akkora por lepte meg a műtermet, hogy két lépésre sem lehetett látni.

— Hol van ön tulajdonképpen? Én nem látom — szólt Romantin.

(Vége köv.)

UJDONSÁGOK.

Tüntetés a 7 órai záróráért.

Tegnap este az utca rendbontó eleme sájnálatos tüntetést rendezett a város több utcáin. A tüntetés úgy látszik a kereskedő üzletek 7 órai zárásáért történt, sajátságos módon azt azonban nem az érdekelt kereskedő itjak, hanem az utca fegyelmezetlen népe rendezte. Legalább a Zöldfa-utcán, ahol a tüntetés zavargássá és a magánvagyon rongálására fajuló úgy hogy rendőri közbelépésre volt szükség, a zavarcsinálásban néhány szociáldemokrata köműveslegény volt a ludas és kompromitálta fegyelmezetlen és rakoncátlan magatartásával a kereskedő ifjakat.

Bálint Dániel köműveslegény ugyanis beverte az egyik zöldfa-utcai üzlet kirakatát. E miatt a rendőrség, mely ugylátszik sejtett valami készülődő tüntetés félét és nagyobb létszámmal örködött a személy és vagyonbiztonságra, letartóztatta. Bálint Dánielt társai, Bálint Mihály és Dénes Kálmán szintén köműveslegények ki akart szabadítani, mialatt Bálint Mihály az egyik rendőrt meg is ütötte, emiatt aztán Dénes Kálmánnal együtt őt is bekísérte a rendőrség.

Mialatt ezek a Zöldfa-utcán történtek, a Bémer-téren és különösen a Kern és Petrovics-féle fűszerüzlet előtt szokatlan élénk csoportosulás mutatkozott, úgy hogy a rendőrség rögtön készenlétebe helyezkedett és a Fő-utcán Becsei rendőrőrmester parancsnoksága alatt hét órától kezdve erős rendőrőrzárát cirkált. Az elővigyázatra szükség volt, mert úgy fél nyolc táján a Zöldfa-utca felől nagy tömeg vonult Olasziba éktelen lármával és rakoncátlan magatartásával provokálni kezdte a rendőrséget, úgy hogy a nagyobb baj megelőzése végett a lovas rendőrök kivezénylésére is szükség volt.

Igy aztán néhány letartóztatáson kívül a tüntetés minden nagyobb excessus nélkül fél kilenc órára véget ért, úgy hogy a rendőrség is bevonulhatott.

Megjegyezzük, hogy bár a kereskedőifjak közül sokan sétáltak a tüntetés színhelyén, a tüntetést nem ők, hanem rakoncátlan, szedettvetett utcai csöcselék inszcenálta.

* **Személyi hír.** Dr. Halász Sándor miniszteri tanácsos, a m. kir. postatakarékpénztár aligazgatója tegnap Nagyváradon időzött s a kereskedelmi és iparkamarában az itteni chequeszámla tulajdonosokkal értekezletet tartott.

* **Fetser püspök Debrecenben.** Fetser Antal felszentelt püspök tegnap Debrecenbe utazott, hogy hivatalosan átadja az ottani plebániát Gróh Ferenc az új kisprépost plebánosnak. A püspök ma elutazik az új kispréposttal Furtára, ahol a préposti birtokot adja át. Az új prépost plebános ünnepélyes beiktatása vasárnap délelőtt lesz.

* **Ottó főherceg temetése.** Bécsből táviratozzák: Ottó főherceg holttestét ma délután fogják a kapucinusok templomában levő császári sírboltba elhelyezni. Nyolc óra előtt a zárt koporsóban nyugvó holttestet újból beszentelték. Reggel hét óra 15 perckor ideérkezett Frigyes Agost szász király, az elhunyt Ottó főherceg egyik sógora Cannasból, hogy a temetésen résztvegyen. Egy félórával később a déli vasut pályaudvarán Bécsbe érkezett Lipót bajor herceg, ki Luitpold bajor régenst fogja a temetésen képviselni.

* **Az új debreceni prépost a szegényeknek.** Az új debreceni prépost, Gróh Ferenc első ténykedése megérkezése után a jótékonykodás volt. Vasárnap délelőtt látogatást tett Kovács József debreceni polgármesternél, akinek ezeket a koronát adott át a szegények között való kiosztás céljából. Ezzel a legszebb és legközvetlenebb bizonyítékát adta a róm. kath. hívek méltó lelkipásztora annak, hogy Debrecenben valóban megkezdte működését.

* **Jutalom egy segédjegyzőnek.** Biharódszeg község képviselő testülete legutóbb tartott ülésén foglalkozott az adóügyekkel. Itt lett felemlítve, hogy az adóügyeket állandóan egy segédjegyző végzi teljes precizitással. E munkáért a segédjegyző évi 600 korona jutalmat kapott ez ideig. Most a képviselő testület elhatározta, hogy az évi 600 korona jutalmat 800 koronára egészíti ki. A képviselő testület határozatát jóváhagyás végett tegnap küldte be a székelyhídi főszolgabíró a megyéhez.

* **Hazafiatlan evangélikus lelkész.** Liptószentmiklósról jelentik: Nagy felháborodással tárgyalják a hazafias magyarság köreiből Jánoska György lipítószentmiklósi evangélikus lelkész hazafiatlan magatartását, melyet az egész nemzet ünnepén Rákóczi és a bűjosók hamvainak hazaszállítása alkalmából tanusított. A pánszláv érzelmű lelkész ugyanis dacára felettes hatósága egyenes utasításának és a vármegeyi törvényhatóság megkeresésének, a lefolyt nemzeti ünnep egész ideje alatt sem a lipítószentmiklósi anyaegyház templomában, sem a hozzá tartozó 8 fiók egyház templomaiban nem huzatta meg a harangokat, sem istentiszteletet nem tartott. Jánoska már az elmúlt képviselő választáskor is nyíltan a pánszláv jelölt mellé szegődött. Hir szerint általános mozgalom indult meg, hogy Jánoska tiltassék el az állami iskolákban a vallás tanításától.

* **Gyűjtés egy templom részére.** A belügyminiszter tegnap értesítette az alispánt, hogy a fegyverneki görög katolikus templom kijavítására, illetőleg építésére Magyarország területére gyűjtést engedélyezett. A gyűjtés hat hónapra van engedélyezve.

* **A villamos vasut üzeme.** A nagyvárad villamos vasut Szent László-tér—Rhédey kerti vonalát főleg azért építették ki, hogy a közönség minél könnyebben juthasson a Rhédey kertbe és a Sport térre. Télen azonban ezen vonalon nem fizetné ki az üzem fenntartás költségeit, ha a vonal egész hosszában közlekednének a villamos kocsik, de nem volna közönsége sem a Kert-utcától a Rhédey kertig terjedő vonalnak. A villamos vasut igazgatósága úgy oldja meg a kérdést, hogy a tél folyamán a Rhédey kerti vonalon a Szent László tértől csak a honvéd hadapród iskoláig közlekednek a villamos kocsik. Az ez iránt beadott kérelem felett a holnapi városi közgyűlés határoz.

* **Adótárgy összeírása.** A városi adóhivatal tegnap értesítette a tanácsot, hogy az 1907. évre szóló adótárgy összeírását kitzúte. Az összeírást a következők fogják teljesíteni. Az I. (Olaszi) kerületben Papp Demeter és Abraham Jakab becstűsök fogják teljesíteni. A II. (Ujvárosi) kerületben Altnóder Vince és Erdélyi Bernát számtisztek, a III. (Katonaváros, Váralja és Csillagváros) kerületben Garay Géza és Csáky József fogják végezni. Az adótárgy összeírások már ma megkezdik működéseiket és az összeírást loganatosítani fogják naponként reggel 9 órától délután 2 óráig. A hetenkint teljesített összeírásról állandóan vasárnap tesznek jelentést az adóhivatalnál.

* **Biharvámegye közigazgatási bizottsága.** A megyei közigazgatási bizottság ma délelőtt 9 órakor fogja megtartani a vármegye kistermében november havi ülését. Az ülésen *Glac* Antal főispán fog elnökölni.

* **Második gyógyszerész Komádiban.** Darvas István okleveles gyógyszerész kérelemmel járult a belügyminiszterhez, hogy részére patika jogot engedélyezzen Komádiban. A kérelem felszerelés és véleményezés végett a mezőkeresztési főszolgabírónak lett kiadva. A mezőkeresztési főszolgabíró tegnap terjesztette be a felszerelt kérvényt az alispánhoz. A főszolgabíró nem találja szükségesnek a második gyógyszerész létesítését.

* **Idegenben elhunyt magyar zeneszerző.** *Székács* Gyula magyar zeneszerző, aki már évtizedekkel ezelőtt Konstantinápolyban telepedett le, november elsején hosszú betegség után ott meghalt. Az elhunytat tegnapelőtt temették el nagy díszszel a konstantinápolyi Szent Antal templomból. A temetésen a város egész magyarsága megjelent. A beszentelés után Ellinger hegedűművész eljátszotta a boldogult utolsó szerzeményét, egy elegikus hangú szép szerenád, a mely az egész gyászoló gyülekezetet mélyen megragadta. A koporsóra, a melyet elborított a sok virág, a Magyar Egyesület nemzeti színű szalagos koszorút tett. A boldogult azok közé tartozott, a kik a magyar névnek tehetségükkel és hazafias munkásságukkal a külföldön becsületet szereztek. Edes anyján és testvérén kívül sok barátja gyászolja. Az elhunyt nagyváradi származású volt, s itt járt iskolába. Atyja *Székács* József zongoratanár s kántor volt a Szent László templomban.

* **Albírói kinevezés.** Ő Felsege a magyar király *Sarkady* Imre nagyváradi törvényszéki jegyzőt az orosházi járásbíróvához albíróvá kinevezte.

* **Rejtélyes gyilkosság.** Londonból jelentik: A rendőrség tegnap letartóztatott egy Sanday V. nevű fiatalembert, aki azzal van vádolva, hogy a Cook-féle jegyirodának főkönyvvivőjét, Smith Albertet meggyilkolta. Mult szombaton délután az iroda szomszédságában levő emberek lövést hallottak és a mikor az irodába siettek, Smith Albertet keresztül lőtt mellette a földön elterülve találták. Mellette egy eltört üveg feküdt, amelyben kloroform volt. Smith a besiető embereknek elhaló hangon ezt mondta:

— Meggyilkoltak és kiraboltak!

Smithet a kórházba szállították, ahol a rendőrök előtt megismételte kijelentését s azt mondta, hogy a gyilkos már előbb is többször jött az irodába, ahol óra hosszáig mindenféle kérdéseket tett Smithhez, akit az ismeretlen ember annyira idegessé tett, hogy egy izben beakarta zárni az irodát, hogy segítséget keresen. Az utolsó alkalommal is így volt és amikor a merénylő Smith idegességét látta, elővett egy kloroformos üveget és Smithet megakarták kábítani. Smith ellenállott és dulakodni kezdett merénylőjével. Dulakodás közben belépett az irodába egy fiatalasszony, aki kis gyermeket tartott a karján. Azt nem tudja Smith megmondani, vajjon ez a fiatalasszony is részt vett-e a dulakodásban. A merénylő egyszerre kivette revolverét és közvetlen közelségből rálőtt Smithre s azután elmenekült. Sandayt ma reggel három órakor ágyában tartóztatták le. A fiatalasszony gyermekével eltűnt. Azt hiszik, hogy Sanday féltékenységből követte el a gyilkosságot, mert ő is szerelmes volt abba a

fiatalasszonyba, a ki dulakodás közben az irodába lépett. A bíróság előtt Sanday azt mondta, hogy nem tudja miként követte el a gyilkosságot.

* **Kölcsönös áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter *Groveszku* György belényesi járásbírósi és *Reindl* József pancsovai kir. törvényszéki írnokokat kölcsönösen áthelyezte.

* **Matiné a tödőbetegekért.** A tödőbetegek részére Nagyváradon felállítandó rendelőintézet alapja javára az elmúlt vasárnap rendezett matiné, melynek fényes erkölcsi sikeréről tegnap számoltunk be, mint most értesülünk, anyagi tekintetben is fölülte kedvező eredménnyel járt. A matiné 700 korona tiszta jövedelmet produkált, mely alaptőkéje leendő a Nagyváradon felállítandó rendelőintézetnek. A rendezőség ez összegről alapító levelet fog kiállítani, melyben a matiné 700 koronát kitevő tiszta jövedelme a rendelő intézet alapítójának lesz kitüntetve.

* **Temetések.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra *Tóth* Imrét a fő-utcai gyászszobától. A temetésen nagy részvét nyilvánult az elhunytért. Az elhunyt családján és rokonnai kívül igen sok ismerős is jelen volt, akik az elhunytat egész a temetőig kísérték. — Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra tegnap délután néhai *Boldizsár* Károly volt külvárosi vendéglős bült temetést. A gyászszertartást dr. *Vucskics* Gyula esperes-plébános végezte segédlettel. A koporsót elborították a szebbnél-szebb koszorúk. A temetésen a vendéglősök és a pincérek nagy számmal voltak jelen.

* **Meglincselt fiatal asszony.** New-yorkból írják: Pensylvaniában egy szép fiatal asszonyt sajtószerűen lincseltek meg négy bosszúálló asszony. Egy szűk mellékutcán meglesték, s mikor arra elhaladt, rárohantak, haját sziruppal, arcát pedig kocsikenőccsel bekenték. Aztán vagy 200 férfi néző előtt minden ruhájától teljesen megfosztották, egy ládába dobták és ott addig ütlegelték, míg eszméletét nem veszítette. Az ekként meglincselt asszony felgyógyulása után feljelentést tett a négy bosszúálló ellen. Az ügyet a napokban tárgyalta a törvényszék és a négy asszonyt 10—10 dollár pénzbüntetésre ítélte.

* **Felvágta az ereit.** Strobak Ferenc szabómester tegnap este hat órakor a Dianna-fürdőben egy zsebvelő ollóval felvágta ereit. A mentők beszállították a biharvámegyei köz-kórházba, ahol a halállal vívódik.

* **Öngyilkos nagyiparos.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Kirschenbaum Gusztáv fővárosi előkelő nagyiparos, aki nagyon gazdag ember hírében állott, ma átment Budára a város majorba, ahol egy padon föbe lőtte magát. Hír szerint Kirschenbaumot roppant kártyaveszteségei kergették a halálba.

* **Felülfizetések.** A nagyváradi ipartestület ifjúságának önképző egylete által 1906. szept. 1-én és 2-án a Szigligeti-színházban tartott »Náni« című népszínmű előadására a következő felülfizetések történtek: Grócz Béla, Fetser Antal, Vinkler József 10—10 kor. Leszámitoló bank, Bihar. keresk. bank, Sztarill Ferenc, Nagy János 5—5 kor. Zeman János, br. Durmájsz N., br. Ruzsinszky N., Andrassy N., Nátafalusy N. 2—2 kor. Mudora György, Seregi N., özv. Schmarjáné 1—1 kor. Agárdi István 80 fill. Katona Mihály 50 fill. Györy N., N. N., N. N., 40—40 fill. Ugyancsak okt. hó 7-én, a Fekete Sasban tartott szüreti mulatságon felülfizettek a következők: N. N. 3 kor. Kalla István, Bereczki M. 2—2 kor. Poretonek Mihály 1 kor. 20 fill. N. N. 1 kor. Vadász Mór 60 fill. Melyekért ezuton is köszönetet mond az elnökség.

* **A hosszú ősz.** Elmult Imre napja és a hó még mindig nem esett le, pedig az emberek erre a napra szokták várni a puha fehér takarót. A hó pihék helyett mosolygó napsugár önti el az utcákat s benépesítik a korzókat, mint akár akkor, amikor fakadni kezd a természet. Most összekeveredett az ősz a nyárral, de olyan meleg napok járnak, hogy az előszedett téli felöltöket ismét le kell tenni, mert izzad alattuk az ember. Egyedül az éjszakák hűvös légáramlatai és a hamar lebukó nap jelzik, hogy november 7-ike van, mert máskülönb az azt hinnék az emberek, hogy március vége, vagy szeptember eleje van. Pedig az ősz végén vagyunk s a tél küszöbén.

* **Idil helyett kórház.** Vasárnap délután egy bérkocsis *Rusz* Mihály az ő szíve bálványát akarta megkocsikázlatni legforróbb szerelme jeléül. A kedves egy konyhatündér volt és a kocsikázást szívesen fogadta. A kocsis borzasztó szerelmes lehetett a tündérbe, mert a bakról folyton szórta a kocsiban ülő leányra a tüzebbnél tüzebb esőket és szerelmes szavakat. Es a kiálhatatlan balsors az mindég bele kötveleskedik mindenbe. Itt is a ló vakágát használta fel és a szerelmes párokat abban a pillanatban borította bele egy nagyon mély árokba, amikor a kocsis megfellelő gesztussal kiáltotta a bakról:

— Repülni szeretnék veled a végtelenbe.

Es az óhaj beteljesedett a kocsis röppült, a leány azonban az árokba zuhant még pedig oly szerencsétlenül hogy a kocsis teljes súlyával feküdt a mellén. A kocsis látva a veszélyt elmenekült ott hagyva az ideált a rugdalozó ló és összetört kocsit. A leányt eszméletlenül, súlyos belső sérüléseivel a köz-kórházba szállították.

Óh próza!

* **Csendőrség Fugyivásárhelyen.** Az elmúlt évek büncselekményei, melyeket nagyobb részt ellenőrizhetetlen kóbor cigány sereg követett el Fugyivásárhelyen és a környékén, szinte követelték, hogy a község közbiztonsága érdekében alapos intézkedések történjenek. Az alispán feliratára, a honvédelmi illetőleg a belügyminiszter a legutóbb történt csendőrségi beosztások alkalmával elrendelte, hogy Fugyivásárhelyen csendőrség létesíttessék. Az illetékes szárnyparancsnokság tegnap értesítette az alispánt, hogy Fugyivásárhelyen öt főből álló gyalog csendőrség állítottatott fel, a mely rendes működését már meg is kezdte.

* **A n. úr. közönségnek** szíves tudomására hozzuk, hogy a Grósz Emánuel utóda-féle cipő üzletet megvettük és addig, a míg ezt saját izlésünkre berendezzük az összes raktáron levő női, férfi és gyermek cipőket mélyen leszállított árakban árusítjuk el. Kérve szíves próba bevásárlásaikkal szerencsétlen. *Lebovits Miksa és Tsa* cipész. Fő-utca, Bazar épület. Telefon 571. Műhely régi helyiség. Színházzal szemben.

* **Antalfyné** az ev. ref. leány-nevelőintézet baletmesternője folyó hó közepén kezdte meg a Teleky-utca Gteipán féle ház emeletén ujonnan berendezett állandó táncintézetben a téli colonok tanítását. Gyermekeknek 5-től 7 óráig. Felnőtteknek 8-tól 10 óráig. Az amerikai új bostonból külön órákat egyeseknek vagy csoportoknak ad az intézetben vagy kívánatra magán háznál. A beiratásokat már megkezdték: Jelentkezhetni Teleky utca Steipán ház I emelet.

* **Kellemes meglepetést** szerzett vevőinek Dörge Frigyes bankháza egy sokszínű világtérkép kiadásával. A térkép lengyel kartografiai műintézetében készült, amely feladatát kiváló magyar szaktudósok közreműködésével mesteri módon oldotta meg. Valóban fölösleges egy ilyen pedagógiai jelentőségű munka nagy gyakorlati értékének méltatására a szót pazarolni. Csupán azt kell nyomatékkal hangsúlyoznunk, hogy ezt a művészileg és technikailag elsőrendű Dörge féle világtérképet ingyen bocsátja közre a bankház, ami mindenesetre meleg elismerést érdemel, hiszen a térkép előállítására tetemes költségekkel jár. Meg vagyunk róla győződve, hogy Dörge Frigyes bankháza

nak ez a különleges és előkelő reklámja olvasóink köréből is tömérdek új vevőt fog szerezni.

IRODALOM.

Rákóczi emlékezete. *Nogáll* János tiszaföldvári plébános Tiszaföldvár községének képviselőtestületi gyűlésén ünnepi beszédet tartott Rákóczi emlékezetére. A szép beszéd, melyet alapos történeti háttér és szónoki lendület jelleméz, külön füzetben megjelent. Ára 1 korona.

A Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár folyó évi október hó 15-iki 20. száma érdekes és változatos tartalommal jelent meg. A »főlapon« Kiss Árpád a közigazgatási hatóságok elé utalt kihágások szabályainak egyszerűsítéséről értekezik. Ezen kívül számos szakkérdésre szakszertű feleletet adnak. A »Könyvtári részben« egy közhasznú munka kezdődik, dr. Dolencz József ügyvéd és szerkesztő tollából. Címe: »A kéményseprő-ípar gyakorlásának különös szabályai.« A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« előfizetési ára egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, negyed évre 3 korona, egy óra 1 korona. Az előfizetési díjakat legcélszerűbb postai utalványon a szerkesztő és kiadó dr. Dolencz József ügyvéd, Budapest, VIII., József-körút 74. sz. a. II. em. 11. címére küldeni.

Az Örökimádás című folyóirat októberi füzeté a következő tartalommal jelent meg: Az eucharisztikus kongresszus. — Gondolatok. — Fekete Gyula: Nagyasszonyunk. — Porubszky József: Az Oltárszentség és a Szent-Alajos-Társulat. — Innen-onnan. — Oltáregyesületi ügyek. — Halottaink. — Hirdetések. E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker., Ullői-út 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. olvasóink pártfogásába.

TANÜGY.

Művészi oktatás. »A modern rajzoktatás veszerfonata« cím alatt *Szűts* Izsó nagyváradi ipariskolai igazgatónak a folyó tanévben (Sebő I. kiadásában Nagyváradon. Ára 6 korona) megjelent nagyszabású munkájáról a hivatalos bíráló a következőleg nyilatkozik: »Sok évi tapasztalat és kísérletei a rajzitanítás terén becsesekké teszik e mű tartalmát. Művének minden sorából a tárgy iránti szeretet, annak komoly megfontolása és kitaró tanulmányozása szól. Tárgyát szerző nagy körültekintéssel és alaposággal dolgozta ki, amiért teljes elismerés is illeti. Rajzitanításunk fejlődésére csak jótékony hatással lehet e munka.« A tanügyi világ meleg érdeklődéssel várja a munka II-ik kötetét, mely a szemléleti rajzokkal foglalkozik s mely legközelebb szintén megjelenik.

ZENE.

Hangverseny. *Tamm* Béla hegedűművész, 6 cs. és kir. Fensége: Erzsébet Amália főhercegasszony hegedűmester a concert saison alatt az ország nagyobb városaiba hangversenyköruttra indult. Mint értesülünk, Nagyváradra december hó 15-én szándékozik ellátogatni.

Az egész váradi közönség emlékezni fog még *Tamm* Bélára abból az időből, mikor itt volt zenetanár. Olyan classicus művésznek ismertük meg már akkor, akit minden esetre érdemes meghallgatni s örvendünk, hogy most mint országsszerte ismert nevű művészt alkalmunk lesz ismét hallani.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Szerda: Kis herceg.
Csütörtök: Kis alamuszi.
Péntek: Boszorkány.
Szombat: A vig özvegy.
Vasárnap: Kis alamuszi.

TÁVIRATOK.

Jubiláló biboros érsek.

Budapest, november 6. (Saját tud. táv.) Boroszlóbból jelentik: Kobb biboros érsek január hó 2 án üli püspöksége 25 éves jubileumát. Az ünnepségeket előkészítő bizottsága jövő héten alakul meg.

Pallavicini örgróf kitüntetése.

Budapest, nov. 6. (Saját tud. táv.) Bukarestből jelentik: Pallavicini örgróf, volt bukaresti magyar-osztrák nagykövet Károly román király a csillagrend nagykeresztjével tüntette ki. Pallavicini örgróf ma érkezett Konstantinápolyba új állomása helyére.

Aehrenthal Pétervárott.

Budapest, november 6. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy Aehrenthal külügyminiszter ma odaérkezett. Az állomáson megjelent fogadására a magyar-osztrák nagykövetség, az osztrák gyarmati küldöttség és az orosz külügyminiszter képviselője.

Clémenceau beszéde.

Páris, nov. 6. Clémenceau tegnapi kormánynyilatkozatával a radikális, szociálista s egyáltalában a republikánus lapok nagyon meg vannak elégedve. A Siéche és a Rumanitó nagyon örülnek, hogy Clémenceau oly határozottan hangoztatta, hogy Franciaországnak szüksége van a békére s ezt fenn is akarja tartani. A Parision azt mondja, hogy a miniszterelnök nyilatkozata még az aggodókat is megnyugtatta. A Radikal azt írja, hogy a miniszterelnök nyilatkozata olyan, hogy mindenkinek azt a biztosítást hyujtja, hogy a kormány ígérését be is fogja váltani. Általánoson feltűnik, hogy konzervatív, sőt még a mérsékelt ujságok is oly enyhe kritikát gyakorolnak a kormányelnök nyilatkozatán. Labori tegnap a kamara folyosóján melegen üdvözölte Picquard hadügyminisztert, a kivel közölte, hogy Zola holttestének a Panteonba való átszállítása biztosítva van.

Halálra ítélt férjgyilkos.

Beszterce, nov. 6. (Saját tud. táv.) Az esküdtbírótság ma éjjel kötél általi halálra ítélte Manlup Tódorné 42 éves oláh asszonyt, aki 1905. év október havában férjét, fiát és vejét megmérgezte. Sisakvirágot főzött a káposztába és áldozataival megétette, hogy zavartalanul szeretkezhessék szeretőjével.

Zola a Pantheonban.

Páris, november 6. A szenátus mai ülésén bizottságot rendelt ki, amely azon indítvánnyal foglalkozik, hogy Zola földi maradványait helyezték el a Pantheonban. A bizottság többsége az indítvány mellett foglal állást.

NYILTTÉR.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy

szücs üzletünket

nov. 1-től az Orsolya apácák fő-utcai új palotájába helyeztük át. Nagy raktártartunk minden-féle **szörmékből és kész szücsárukból.**

Megrendelésre minden nemű szücs munkákat saját műhelyünkben gyorsan és pontosan készítünk.

Becses pártfogását kérve
tisztelettel:

Zboray Gyula és társa.

KÖZGAZDASÁG.

Borkezelési tanfolyamok. A földművelésügyi miniszter ur rendeletére a budapesti m. kir. pincemesteri tanfolyam igazgatósága borkezelési tanfolyamot rendez és pedig f. évi november hó 19-től december 1-ig kisbirtokosok és vincellérek, december hó 3-tól 15-ig nagyobb szőlőtulajdonosok és gazdatisztek részére. Felhívjuk ennél fogva mindazokat, kik ezen tanfolyamon részt venni óhajtának, miszerint forduljanak közvetlenül a fent nevezett igazgatósághoz. Nagyvárad, 1906. november 6. A biharmegyei gazd. egyeslet elnöksége.

Értéktőzsde.

Budapest, november 6.

Osztrák hitelrészvény	678
Magyar hitelrészvény	796
Leszámitoló bank	506
Rimamurányi	525
Osztrák-m. állam vasutirészvény	670
Közuti vasut	594
Városi villamosvasut	327.50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, november 6.

Buza okt.	14.16	14.18
Rozs okt.-re	12.84	12.88
Tengeri ápt. 1907	10.14	10.10
Repeze aug.-ra	24.80	25.00
Zab ápr.-ra	15.00	92.78

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 nov. 6-án.

Magyar aranyjárdék 4%	112.70
Magyar koronajárdék 4%	94.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	87.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	94.85
Magyar gyermekjegy-kölcsön	56.
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	2.08
Tisza zav. és szegedi sorsjegy-kölcsön	152.50
Osztrák járdék aranyban	985.15
1860. oszt. államsorsjegyek	100.
Osztrák-magyar bankrészvény	17.75
Magyar hitelbank részvény	813.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	672.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény	674.50
Német birodalmi márka	19.08
London vista	117.75
Páris vista	240.10
20 márkás arany	95.35
20 frankos frankos (Napolendor)	35.46
Osztrák járdék papirban	246.687
Osztrák járdék ezüstben	99.52
Osztrák korona járdék	116.50

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint a Fekete Sas alatt 54 év óta fenálló férfi-szabó és katonai felszerelési üzletemet **Fő-utca és N.-Sándor-utca sarkára áthelyeztem.**

Tisztelettel

AUSLÄNDER S.

Nagy-Várad város rendőrkapitányi hivatalától.
18116—1906 sz.

Hirdetmény.

Nagy-Várad város rendőrkapitányi hivatala mint I-ső foku iparhatóság ezenel közhírré teszi, hogy a Bihari erdőipar és mészegető részv. társaság által Nagyváradon felállítani szándékolt tűzifa telep engedélyezése tárgyában folyó évi november hó 27-ik napjának délelőtti 11 órájára a Kolozsvári utca 113. és 114 számú telkekhez helyszini tárgyalást tűzött ki, a mely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszini tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő fel-szólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Nagy-Várad, 1906. október 29.

Gerő,
r. főkapitány.

Egy-két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiu
fizetéssel felvétetik
tanulónak
a Szent László nyomdában.

Szőlő oltványok.

Valamint az elmúlt években is a Küküllőmenti **ELSŐ SZŐLŐOLTVÁNYI TELEP** tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes 33. Nagyküküllőmegye volt az egyedüli az egész országban, mely vevőinek minden tekintetben kifogástalan minőségű, egészséges-fajazonos és teljesen fajtiszta szőlőoltványokat szállított, ugy a jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók: a legjobb minőségű, a legkülönbözőbb faju és alanyu bor, csemege-bor és különleges csemege szőlő-oltványok, melyek elültetése által a szőlőbirtokosok bünmülatos eredményeket érnek el.
Kivánatra, képes árjegyzék számos elismerő levéllel, ingyen és bérmentve.

HIRDETESEK

jutányos árban felvételnek a

“TISZÁNTÚL”
kiadóhivatalában.

Eladó ház.

Olasziban a Lukács György-utca sarkán levő 1-ső számú, három utcára néző sarok ház, hol ma szálloda és vendéglő van, tehermentesen szabad kézből eladó. Bővebbet Kiadóhivatalban.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Nyűvek
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Élvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfeljek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
táncrendek, étlapok,
nyomtárak,
palackfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár,“
Moskovits Farkas és Társa
 ajánlja

elsőrendű kézimunka

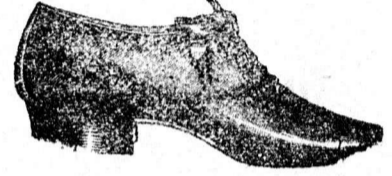

cipő és csizma

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
 (volt rendőrségi épület.)

16 millió 457.000 korona

kerül okvetlen kisorsolásra a

19-ik Magyar Kir. Szabadalmazott Osztályosorsjáték

folyamán.

Ezek között a következő főnyeremények:

Legszerencsésebb esetben

**1.000.000
korona**

Egy millió korona

**1.000.000
korona**

		korona
1	Jutalom	600.000 = 600.000
1	Nyeremény	400.000 = 400.000
1	»	200.000 = 200.000
2	»	100.000 = 200.000
2	»	90.000 = 180.000
2	»	80.000 = 160.000
2	»	70.000 = 140.000
2	»	60.000 = 120.000
1	»	50.000 = 50.000
3	»	40.000 = 120.000

		korona
3	Nyer.	30.000 = 90.000
6	»	25.000 = 150.000
9	»	20.000 = 180.000
3	»	15.000 = 195.000
44	»	10.000 = 440.000
61	»	5.000 = 305.000
22	»	3.000 = 66.000
475	»	2.000 = 950.000
961	»	1.000 = 961.000

		korona
1635	Nyer.	500 = 817.500
165	»	300 = 11.500
39675	»	200 = 7.935.000
5325	»	170 = 905.250
5325	»	130 = 692.250
115	»	100 = 11.5000
4825	»	80 = 386.000
3825	»	40 = 153.000
62.500	nyer.	korona 16.457.000

Az első osztály húzása már

november 22-én és 23-án

tartatik meg, melyhez a sorsjegyek a következők:

Egész

12 korona

Fél

6 korona

Negyed

3 korona

Nyolcad

1½ korona

A legegyszerűbb, leggyorsabb és legolcsóbb rendelési mód a postautalvány, melynek szelvényére a kívánt sorsjegymennyiség és a pontos cím irandó.

Dörge Frigyes bankháza

Kossuth Lajos-utca 4.,

ahol 1906. október 13-án ismét a 6-ik osztály legnagyobb nyereményét (400.000 kor.) és 1906. szept. 6-án az 5-ik osztály legnagyobb nyereményét (100.000 kor.) nyerték.